

Uchwała nr 95
strony pracowników i strony pracodawców
Rady Dialogu Społecznego
z dnia 20 maja 2021 r.
w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz
ustawy – Prawo telekomunikacyjne

Na podstawie art. 29 w związku z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 2232 z późn. zm), uchwała się, co następuje:

§ 1

Publikacja nowej wersji projektu ustawy zmieniającej ustawę o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (projekt ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz ustawy – Prawo telekomunikacyjne („**Projekt ustawy**”)) spotkała się z dużym zaskoczeniem strony społecznej. Nowa propozycja rządu w sposób znaczący odbiega od pierwotnej wersji projektu ustawy, będącego przedmiotem konsultacji publicznych oraz dyskusji na posiedzeniu Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy RDS 20 października 2020 r. Zwracamy uwagę na to, że zmieniono zakres i tytuł projektu (poprzednio był to Projekt ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz ustawy – Prawo zamówień publicznych), a wprowadzone do projektu całkowicie nowe obszary regulacji nie były przedmiotem kluczowych w procesie stanowienia prawa konsultacji, opiniowania oraz uzgodnień.

Stąd naszym **podstawowym postulatem** jest wyłączenie przepisów wykraczających poza pierwotne przedłożenie (wskazanych i omówionych poniżej) do odrębnego projektu legislacyjnego oraz poddanie ich wymaganym procedurom konsultacyjnym, niezbędnym dla ustalenia odpowiedniego kształtu i zakresu rozważanych regulacji. Z uwagi na ich podstawowe znaczenie dla konkurencyjnego rynku, proces ten powinien być prowadzony z pełnym wykorzystaniem narzędzi dialogu między Projektodawcą a interesariuszami projektowanych przepisów. Podkreślamy przy tym, że dla strony społecznej istotna jest możliwość złożenia własnych stanowisk, ale jednocześnie także pewność, że przepisy zostały poddane szczegółowej analizie, a także zaopiniowane lub uzgodnione w regulaminowych terminach i trybach przez wszystkie właściwe resorty oraz organy regulacyjne, jak Prezes UOKiK, Prezes UKE czy Prezes UZP. Jest to wręcz podstawowy wymóg tworzenia dobrego prawa na poziomie rządu.

Dodatkowo, zauważamy, że projekt ustawy uwzględnia znikomą część uwag przedstawionych w toku konsultacji publicznych, a przedstawione w niej nowe rozwiązania wywołują poważne zastrzeżenia z punktu widzenia podstawowych zasad porządku prawnego, praktycznych wyzwań dla adresatów norm, jak i merytorycznej prawidłowości i zasadności. Wątpliwości te nie mogły zostać rozwiane, a stanowiska odpowiednio utarte na wcześniejszym etapie, ponieważ Projektodawca zrezygnował z organizacji - niezbędnej przy tej skali zgłoszonych uwag - konferencji uzgodnieniowej. **Oczekujemy więc ponownej analizy przez rząd krytycznych zastrzeżeń do projektu oraz organizacji spotkań konsultacyjnych z podmiotami, które zgłosiły uwagi do projektu ustawy, zwłaszcza w kontekście niezwykle istotnego wpływu na polską gospodarkę (MŚP, ICT, konsumenci), w sytuacji skorzystania przez ministra właściwego do spraw informatyzacji z instrumentu proponowanego w przedmiotowej regulacji w postaci uznania danego dostawcy za dostawcę wysokiego ryzyka. Projektodawcy w stopniu minimalnym przeanalizowali taki wpływ w OSR przedstawionym do ustawy.**

Z tego powodu przedstawiciele strony społecznej uznają za uzasadnione wystąpienie z postulatami podjęcia pilnego dialogu między interesariuszami a stroną rządową w celu:

1. wyłączenia z projektu przepisów wprowadzonych do niego po zakończeniu konsultacji, uzgodnień i opiniowania (wskazanych i omówionych poniżej) do odrębnego projektu legislacyjnego oraz poddanie ich wymagającym procedurom konsultacyjnym, niezbędnym dla ustalenia odpowiedniego kształtu i zakresu rozważanych regulacji;
2. dokonania ponownej analizy projektu ustawy z uwzględnieniem szeregu zastrzeżeń adresowanych przez interesariuszy (omówionych szczegółowo w niniejszym stanowisku), w tym kwestii wpływu na gospodarkę Polski oraz ekonomicznych konsekwencji proponowanych regulacji, **oraz organizacji spotkań konsultacyjnych z podmiotami, które zgłosiły uwagi do projektu ustawy.**

Niemniej kluczowe z punktu widzenia skutków społecznych jest praktycznie nieograniczona możliwość blokowania dostępu do zasobów Internetu na okres nawet do dwóch lat, w drodze „poleceń zabezpieczających” wydawanych przez Ministra właściwego ds. informatyzacji. Stanowi to istotne ograniczenie wolności słowa i swobody wypowiedzi publicznych oraz swobody prowadzenia działalności gospodarczej. Zaproponowane w projekcie ewentualne odwołanie od decyzji ministra do sądu administracyjnego, jest prawem iluzorycznym bowiem minister może w sposób uznaniowy odstąpić od uzasadnienia takiej decyzji oraz nadać decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Warto ponadto zauważyć, że Zgromadzenie Ogólne ONZ uznało dostęp do internetu za prawo człowieka. Przyjmując w tej sprawie popartą przez Polskę rezolucję ONZ potępiała państwa zakłócające dostęp do internetu swoim obywatelom i uznała, że ludzie powinni mieć te same prawa w internecie, co poza nim. Rezolucja stwierdza, że trzeba zrobić wszystko, aby z internetu mogło korzystać coraz więcej ludzi, gdyż jest on nieocenionym wsparciem w zakresie edukacji, a także istotnym narzędziem w kontekście rozwoju ludzkości. Trzeba mieć przy tym na uwadze bezpieczeństwo, aczkolwiek metody obrony nie mogą ograniczać swobodnego użytkowania.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uchwała przyjęta podczas posiedzenia plenarnego Rady Dialogu Społecznego w dniu 20 maja 2021 r.